

ESTUDIOS NEOGRIEGOS

BOLETÍN DE LA SOCIEDAD HISPÁNICA
DE ESTUDIOS NEOGRIEGOS

ISSN: 1137-7003

Junio 1999

Número 3

SOCIEDAD HISPÁNICA DE ESTUDIOS NEOGRIEGOS
Granada 1999

Director: Moschos Morfakidis

Subdirector: Antonio Melero Bellido

Secretaria: Isabel García Gálvez

Encargados de:

Chile: Roberto Quiroz Pizarro

Argentina: Nina Anghelidis-Spinedi

Méjico: Natalia Moreleón

Portugal: José Antonio Costa Ideias

Secciones a cargo de:

Actividades científicas:

de España: Olga Omatos / de América Latina: Mª Mercedes López Delgado

Cursos de Griego Moderno: Mª José Lago Eizaguirre

Internet: Amor López Jimeno

Página web de la Sociedad: http://www.unizar.es/idiomas/SHEN_0.html.

Responsable: Manolis Giatsidis. e-mail: giatsidi@posta.unizar.es.

Actividades culturales: Theodora Polychrou

Novedades bibliográficas: Moschos Morfakidis

Directorio de Universidades: Mª Mercedes López Delgado.

Inst. públicas de difusión de la lengua y civ. griega moderna: Virginia López Recio

Han colaborado en este número: Encarnación Motos Guirao, Salud Baldrich.

Edición técnica: María José Lago Eizaguirre, Mª Mercedes López Delgado, Virginia López Recio

Dirección de la redacción: Moschos Morfakidis, Departamento de Filología Griega, Facultad de Filosofía y Letras, Campus Universitario de la Cartuja, 18071 GRANADA - ESPAÑA.

Fax: +958-24.36.92 e-mail: shen@platon.ugr.es y morfaki@platon.ugr.es

Suscripción anual: España y América Latina (3000 ptas.); Europa (4000 ptas.); Norteamérica y Australia (4500 ptas.).

Estudios Neogriegos (ISSN: 1137-7003), título abreviado: *Estud. Neogriegos*, es el boletín oficial de la *Sociedad Hispánica de Estudios Neogriegos*. Se publica anualmente, apareciendo el mes de mayo.

© Sociedad Hispánica de Estudios Neogriegos

Depósito legal: GR. 82-97

Esta publicación periódica se ofrece en intercambio con cualquier otra publicación periódica que tenga parecidos intereses y coberturas.

ESTUDIOS NEOGRIEGOS

BOLETÍN DE LA SOCIEDAD HISPÁNICA
DE ESTUDIOS NEOGRIEGOS

Junio 1998

Número 3

SOCIEDAD HISPÁNICA DE ESTUDIOS NEOGRIEGOS
Granada 1999

SUMARIO

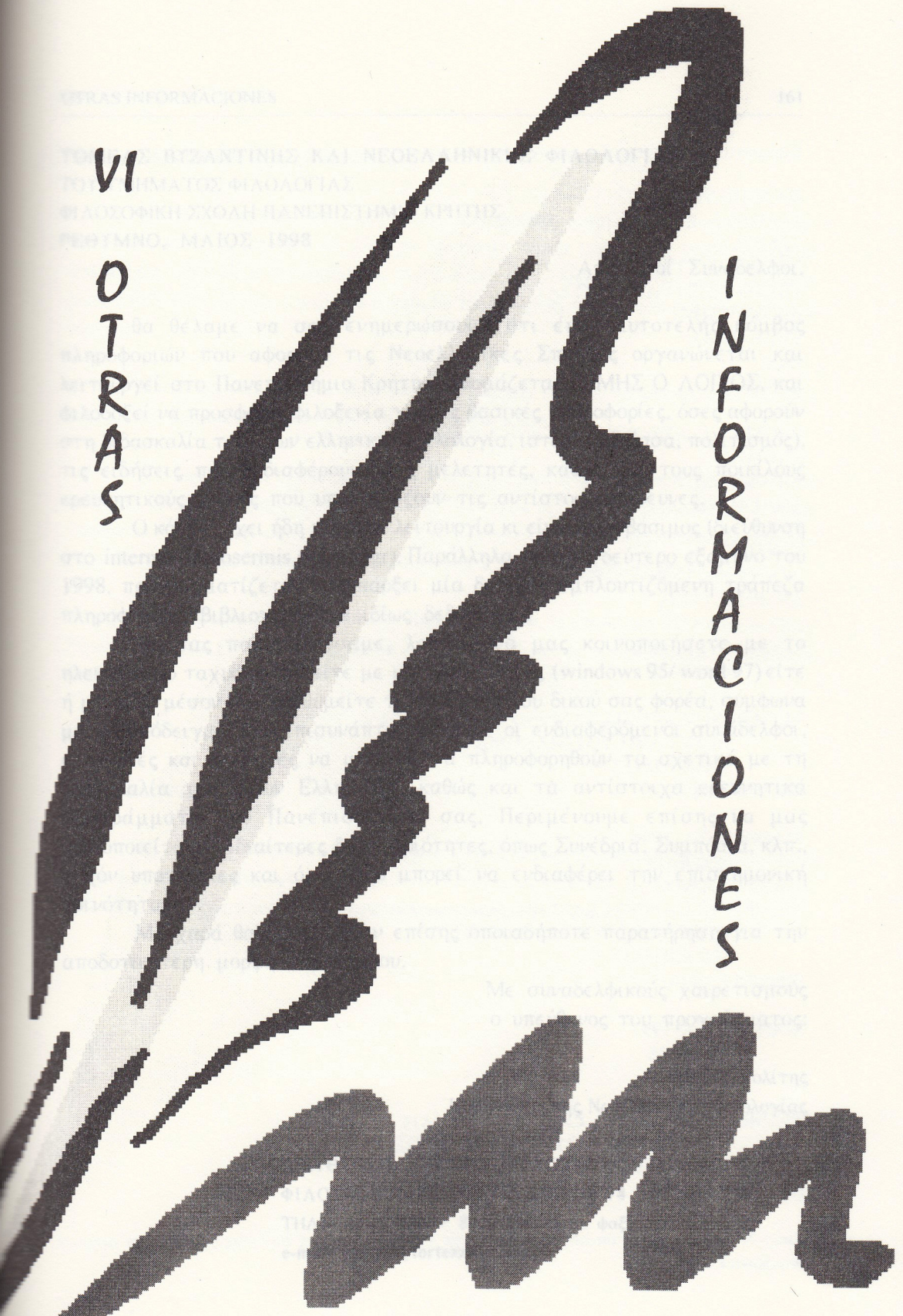
	<u>Págs.</u>
Editorial	7
I. Acta de la S.H.E.N.	11
II. Estudios relacionados con la Grecia Contemporánea en Europa	
II.1. en Chipre	17
II.2. en Italia	23
II.3. en Alemania	30
II.4. en Austria	41
II.5. directorio de Universidades que ofrecen Estudios Neogriegos	43
III. Actualización bibliográfica y científica	
III. 1. Métodos de griego moderno	67
III. 2. La laografía y los estudios locales en la investigación	77
IV. Especial Solomós	
IV. 1. La literatura en el Heptaneso (fin.s,XVII- princ. s. XVIII)	93
IV. 2. Palamás crítico de Solomós. Presentación y antología	105
IV. 3. Dionisios Solomós. El valor y la actualidad de Solomós hoy	123
IV. 4. Los estudios sobre Solomós y la edición de su obra hoy	127
V. Actividades científicas	
V. 1. En España	141
V. 2. En América Latina	145
V. 3. En otros países	152
V. 4. Actividades de la SHEN	157
VI. Otras informaciones	159
VII. Cursos de Griego Moderno	171
VIII. Instituciones públicas de difusión de la lengua y civilización griega moderna	
VIII. 1. Fundación Uranis	185

VIII. 3. Instituto Goethe de Atenas	187
VIII. 4. Centro de la Lengua Griega	188
VIII. 5. Centro Nacional del Libro	191
IX. Internet	197
X. Actividades culturales	
X. 1. Jornadas sobre Grecia, Chipre y su gastronomía	209
X. 2. Exposición de arte cicládico en el Reina Sofía	211
X. 3. Exposición <i>trayecto al espacio griego</i>	213
X. 4. El Greco. Identidad y Transformación	215
X. 5. Bizancio en el Museo Numismático de Atenas	216
X. 6. Los tesoros de la Biblioteca Nacional	217
X. 7. Exposición <i>La Venecia de los griegos, la Grecia [...]</i>	219
XI. Tesis y trabajos de investigación	221
XII. Novedades bibliográficas	
XII.1. Publicaciones en español	
A. Libros:	
Bizancio	229
Grecia Moderna	236
B. Revistas	255
XII.2. Publicaciones aparecidas en Grecia	
A. Libros	259
B. Otras informaciones	281
C. Manuales de aprendizaje del Griego Moderno	287
D. Información que se nos ha facilitado	294
XIII. El Adios	
XIII. 1 A Zoí Kareli	303
XIII. 2 A Emmanuíl Kásdaglis	305
XIII. 3 A José Paulo Páez	309
XIII. 4 A Angélica Paraskevaïdis	310
XIII. 5 A Kostís Moskóf	311
XIII. 6 A Elena Martínez Chacón	314

ΤΕΤΡΑΜΗΝΙΑΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΓΙΑ ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟ ΕΤΟΣ 1998-1999

VI
O
T
R
A
S

I
N
F
O
R
M
A
C
I
O
N
E
S

...θα θέλαμε να ...
...του ...
...στο Παιδαγωγικό Κέντρο ...
...να προ ...
...στο ...
...παι ...
...που ...
...στο ...
...1998 ...
...πλη ...
...μας ...
...με ...
...σε ...
...να ...
...ΕΛΛΗΝΙΚΗ ...
...Παι ...
...ως ...
...και ...
...επίσης ...
...Με ...
...του ...
...της ...

ΤΟΜΕΑΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΚΑΙ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ
ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΡΕΘΥΜΝΟ, ΜΑΙΟΣ 1998

Αγαπητοί Συνάδελφοι,

Θα θέλαμε να σας ενημερώσουμε ότι ένας αυτοτελής κόμβος πληροφοριών που αφορούν τις Νεοελληνικές Σπουδές οργανώνεται και λειτουργεί στο Πανεπιστήμιο Κρήτης. Ονομάζεται ΕΡΜΗΣ Ο ΛΟΓΙΟΣ, και φιλοδοξεί να προσφέρει φιλοξενία για τις βασικές πληροφορίες, όσες αφορούν στη διδασκαλία των νέων ελληνικών (φιλολογία, ιστορία, γλώσσα, πολιτισμός), τις ειδήσεις που ενδιαφέρουν τους μελετητές, καθώς και τους ποικίλους ερευνητικούς φορείς που υποστηρίζουν τις αντίστοιχες έρευνες.

Ο κόμβος έχει ήδη τεθεί σε λειτουργία κι είναι προσβάσιμος (διεύθυνση στο internet: logiosermis.phl.uoc.gr). Παράλληλα, από το δεύτερο εξάμηνο του 1998, προγραμματίζεται να υπάρξει μία διαρκώς εμπλουτιζόμενη τράπεζα πληροφοριών, βιβλιογραφικών ιδίως δεδομένων.

Θα σας παρακαλούσαμε, λοιπόν, να μας κοινοποιήσετε με το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο είτε με μορφή δισκέτας (Windows 95/ word 97) είτε ή με άλλο μέσον που επιθυμείτε τα στοιχεία του δικού σας φορέα, σύμφωνα με το υπόδειγμα που επισυνάπτουμε, ώστε οι ενδιαφερόμενοι συνάδελφοι, ερευνητές και φοιτητές να μπορούν να πληροφορηθούν τα σχετικά με τη διδασκαλία των Νέων Ελληνικών, καθώς και τα αντίστοιχα ερευνητικά προγράμματα του Πανεπιστημίου σας. Περιμένουμε επίσης να μας κοινοποιείτε τις ιδιαίτερες δραστηριότητες, όπως Συνέδρια, Συμπόσια, κλπ., τυχόν υποτροφίες και ό,τι άλλο μπορεί να ενδιαφέρει την επιστημονική κοινότητα.

Με χαρά θα δεχόμασταν επίσης οποιαδήποτε παρατήρηση για την αποδοτικότερη μορφή του κόμβου.

Με συναδελφικούς χαιρετισμούς
ο υπεύθυνος του προγράμματος:

Αλέξης Πολίτης
Καθηγητής της Νεοελληνικής Φιλολογίας

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: ΑΛΕΞΗΣ ΠΟΛΙΤΗΣ,
ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ, ΡΕΘΥΜΝΟ 74 100
ΤΗΛ.+ 831-77781/ + 831-77287 (και φαξ)
e-mail: politis@fortezza.cc.ucr.gr

Παρακαλούμε να συμπληρώσετε τα παρακάτω στοιχεία που σας αφορούν:

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ:

ΤΜΗΜΑ:

ΤΟΜΕΑΣ:

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΟΜΕΑ:

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ:

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:

ΤΗΛΕΦΩΝΟ:

FAX:

E-MAIL:

ΟΝΟΜΑ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑ: (για κάθε διδάσκοντα ξεχωριστά)

ΒΑΘΜΙΔΑ:

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:

ΤΗΛΕΦΩΝΟ:

FAX:

E-MAIL:

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ*

ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ *

ΜΑΘΗΜΑΤΑ 1995

ΚΩΔΙΚΟΣ

ΤΙΤΛΟΣ

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ-ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (βάλτε σε κύκλο)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ *

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ *

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ *

ΜΑΘΗΜΑΤΑ 1996

ΚΩΔΙΚΟΣ

ΤΙΤΛΟΣ

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ-ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (βάλτε σε κύκλο)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ *

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ *

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ *

ΜΑΘΗΜΑΤΑ 1997

ΚΩΔΙΚΟΣ

ΤΙΤΛΟΣ

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ-ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (βάλτε σε κύκλο)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ *

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ *

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ *

όπου *: παρακαλούμε να μας επισυνάψετε τις πληροφορίες που σας ζητάμε, σε αρχεία **Windows 95/ word 97**.

La enseñanza del griego moderno:

En la Universidad del País Vasco ha empezado a impartirse, durante el curso presente, la asignatura de *Griego Moderno* como segunda y tercera lengua extranjera, además de la asignatura, ya existente, de *Griego Moderno* como optativa para Filología Clásica. La nueva oferta ha tenido gran aceptación por parte de los alumnos.

En la Universidad de Salamanca se imparte *Griego Moderno*, con 6 créditos, como asignatura optativa y de libre configuración.

En Sevilla, en el I.E.S. Bécquer, la profesora Rocío Romero ha impartido este año clases de Griego Moderno en el 2º curso de la LOGSE, como tercer idioma moderno. El próximo curso y debido a que bajo ese epígrafe sería necesaria la dotación de la plaza, se ofertará como optativa en 1º y 2º de Bachillerato LOGSE.

En el Instituto Calderón de la Barca de Gijón, la profesora Mª Eugenia Díaz Pascual imparte Griego Moderno en los cursos 2º y 4º de la enseñanza Secundaria Obligatoria.

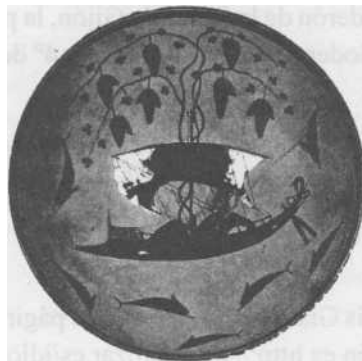
Recordatorio:

El profesor Manolis Giatsidis ha abierto una página web con la base de datos de la S.H.E.N. La dirección es <http://www.unizar.es/idiomas>. El canalizará toda la información sobre libros que posee cada universidad o centro.

Das »Europäische Zentrum für wissenschaftliche,
ökumenische und kulturelle Zusammenarbeit e. V.
Griechisch-Deutsche Initiative«
veranstaltet anlässlich seines 20jährigen Jubiläums
zusammen mit der
Julius-Maximilian-Universität Würzburg
ein internationales Symposium
über

ÄGÄIS UND EUROPA

»ΑΙΓΑΙΟ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΗ«

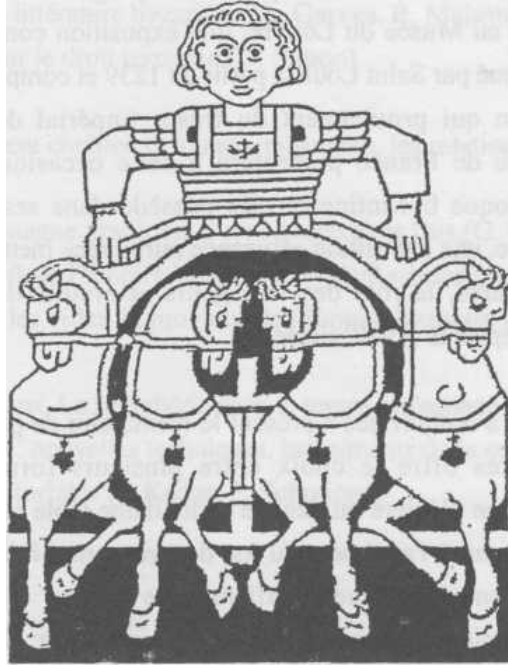

Dionysos auf der Ägäis
(attische Trinkschale, 6. Jhr. v. Chr. München, Antikenslg.)

vom 16. bis 20. Juli 1999
in der »Europastadt Würzburg«.
Hierzu sind Sie und Ihre Freunde herzlich eingeladen.

Der Präsident

Prof. Dr. Evangelos Konstantinou

PARIS 2001

**XXe Congrès international
des Études byzantines
Paris 2001
19 - 25 août**

Le XXe Congrès international des Études byzantines se tiendra à Paris du 19 au 25 août 2001, dans les locaux du Collège de France et de la Sorbonne. Placé sous le haut patronage de Monsieur Jacques CHIRAC, Président de la République, le Congrès se propose de favoriser l'information et les échanges entre les spécialistes d'un domaine scientifique largement défini. Il sera accompagné d'un programme culturel qui comportera plusieurs expositions: au Musée du Louvre, une exposition consacrée au Trésor de la Sainte-Chapelle, constitué par Saint Louis à partir de 1239 et comprenant en particulier les reliques de la Passion qui proviennent du trésor impérial de Constantinople; la Bibliothèque nationale de France présentera à cette occasion les plus prestigieux manuscrits grecs d'époque byzantine qu'elle possède dans ses collections; dans la Chapelle de la Sorbonne, une exposition «Byzance retrouvée» mettra en valeur, à partir de documents et de gravures, le rôle des voyageurs et érudits dans l'essor des études byzantines en France depuis le XVIIe siècle.

Vous êtes invités à remplir dès à présent le formulaire de participation ci-joint. Le programme du Congrès offre le choix entre plusieurs formes de contribution: communication en séance plénière ou dans le cadre d'une table ronde (la proposition est soumise, dans les deux cas, à l'agrément du (ou des) responsable(s) du thème ou du sujet correspondant) ; communication libre ou affichage de «poster» (avec l'accord du Comité scientifique). Dans la mesure du possible, il vous est demandé de bien vouloir limiter votre participation à une seule forme de contribution.

La deuxième circulaire sera accompagnée du formulaire d'inscription définitive.

Comité scientifique

présidé par M. Gilbert DAGRON

Membre de l'Institut

Marie-France AUZÉPY, Michel BALARD, Joëlle BEAUCAMP, Jean-Michel CARRIÉ, Jean-Claude CHEYNET, Gérard DÉDÉYAN, Alain DUCÉLLIER, Jannic DURAND, Denis FEISSEL, Bernard FLUSIN, Christian FÖRSTEL, Jean GASCOU, Paul GÉHIN, Michel KAPLAN, Jacques LEFORT, Claude LEPAGE, Jean-Pierre MAHÉ, Élisabeth MALAMUT-BLANGEZ, Jean-Marie MARTIN, Brigitte MONDRAIN, Cécile MORRISON, Paolo ODORICO, Évelyne PATLAGEAN, Jean-Pierre SODINI, Irène SORLIN, Jean-Michel SPIESER, Georges TATE, Constantin ZUCKERMAN.

Secrétariat du Congrès

Jean-François VANNIER

Collège de France, Centre d'Histoire et Civilisation de Byzance

52 rue du Cardinal Lemoine, 75005 Paris

Tél.: +33 (0) 1 44 27 17 73

Fax : +33 (0) 1 44 27 18 85

PROGRAMME PROVISOIRE*

*Les noms entre parenthèses sont ceux des responsables de thèmes

Thèmes des séances plénières

- Esprit et forme dans la littérature byzantine (A. Garzya, R. Maisano)
- Bilan des recherches sur le droit byzantin (D. Simon)
- Histoire de l'art
- Byzance entre Occident chrétien et monde musulman, les relations artistiques (J.-M. Spieser)
- Athos, la Sainte Montagne, tradition et renouveau dans l'art (G. Galavaris)
- L'évolution du village dans l'Empire byzantin, V^e-XIVe siècles (A. Laiou)
- Les Occidentaux dans les villes de province de l'Empire byzantin (M. Balard, A. Ducellier)
- Byzantina-Metabyzantina. La périphérie dans le temps et l'espace (P. Odorico)
- *Instrumenta studiorum*: nouvelles techniques, instruments de la recherche et grandes entreprises éditoriales (J. Koder, P. Schreiner)

Sujets des tables rondes

Histoire économique et sociale

- Échanges et conflits entre l'Occident chrétien et le monde musulman (W. Kaegi)
- Les villages : études régionales, nord et ouest de l'Empire (A. Avraméa)
- Les villages : études régionales, sud et est de l'Empire (A. G. Walmsley)
- Aspects culturels de la vie villageoise (Sh. Gerstel)
- Les élites et l'État au temps de l'expansion, 863-1055 (M. Whittow)

Byzance: une identité religieuse?

- Les reliques de la Passion (J. Durand, B. Flusin)
- Altérité religieuse et identité culturelle: les chrétientés orientales non grecques (N. Garsoïan, B. Martin-Hisard)
- Nouvelles approches du monachisme (M. Mullett)
- Théologie byzantine: méthodes et genres littéraires (C. G. Conticello, V. Conticello)

Écrit et société

- Papyrus ou parchemin (P. Speck, E. Lamberz)
- La lettre diplomatique (O. Kresten, É. Malamut)
- La pétition à Byzance (D. Feissel, J. Gascou)
- Lire et écrire à Byzance (B. Mondrain)

Pour une histoire culturelle de Byzance

- L'épistolographie et la poésie épigrammatique : projets actuels et questions de méthodologie (W. Hörandner)
- L'hagiographie et les sources littéraires (C. Rapp)
- Philosophie et sciences dans l'Empire de Nicée et sous les Paléologues (M. Cacouros, M.-H. Congourdeau)
- Magie, rituels et cérémonial (S. Tacáks)
- Byzance et son histoire en l'an 2000 (M.-F. Auzépy)

Art et archéologie

- Au-dessus des frontières : l'icône à Byzance à l'époque tardive (A. Weyl Carr)
- Les icônes «miraculeuses» du Mont Athos (E. Tsigaridas)
- Nouvelles recherches sur le terrain dans la Constantinople byzantine (R. Ousterhout)

Disciplines et domaines spécialisés

- Sigillographie (J.-Cl. Cheynet)
- Numismatique (C. Morrisson)
- Les genres hymnographiques et leur traitement musical dans le chant byzantin (C. Hannick)
- L'Italie byzantine (J.-M. Martin)
- L'Afrique byzantine (N. Duval)

La deuxième circulaire accompagnée du formulaire d'inscription définitive sera adressée uniquement à ceux qui auront renvoyé le questionnaire de participation ci-joint. Elle donnera toutes les informations pratiques, en particulier sur les possibilités d'hébergement à Paris.

ΦΩΣ ΑΝΕΣΠΕΡΟΝ

Το **Ελληνικό Ινστιτούτο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών της Βενετίας** είναι το μοναδικό κέντρο επιστημονικής έρευνας που διαθέτει η Ελλάδα εκτός των συνόρων της. Επιπλέον είναι κληρονόμος μιας μεγάλης πολιτισμικής κληρονομιάς και αποτελεί πολύτιμο πολιτισμικό πρεσβευτή της χώρας μας στο εξωτερικό.

Σκοπός του είναι η μελέτη της Ιστορίας και του Πολιτισμού του βυζαντινού και μεταβυζαντινού κόσμου, με έμφαση στην Ιστορία των βενετοκρατούμενων ελληνικών περιοχών.

Επιδίωξη του Ινστιτούτου είναι να διατηρεί ανοιχτό ένα παράθυρο της Ελληνικής Επιστήμης στην καρδιά της Ευρώπης, να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες απαιτήσεις της έρευνας, να προβάλλει τα πολιτισμικά στοιχεία της ελληνικής παράδοσης, να συντηρεί και να αξιοποιεί τους θησαυρούς του.

Σύμβολο του Ινστιτούτου είναι μια αναμμένη καντήλα γύρω από την οποία διαβάζεται η φράση «ΦΩΣ ΑΝΕΣΠΕΡΟΝ».

Με πρόταση του συλλόγου Οι Φίλοι της Μουσικής θα συσταθεί ο **Σύλλογος των Φίλων του Ελληνικού Ινστιτούτου Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών Βενετίας**.

Οι ενδιαφερόμενοι καλούνται να προσυπογράψουν την ιδρυτική πράξη σύστασης του σωματείου. Μπορούν να εκδηλώσουν το ενδιαφέρον τους συμπληρώνοντας τα στοιχεία τους και στέλνοντάς τα στη διεύθυνση:

ΜΕΓΑΡΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

Βασ. Σοφίας και Κόκκαλη, 115 21 Αθήνα. Τηλ.: 72 82 702
με την ένδειξη:

**Για τη σύσταση σωματείου
των Φίλων του Ελληνικού Ινστιτούτου Βενετίας**

ΕΠΩΝΥΜΟ.....
ΟΝΟΜΑ.....
ΠΑΤΡΩΝΥΜΟ.....
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ.....
TAX. ΚΩΔΙΚΑΣ..... ΠΟΛΗ.....
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ..... ΤΗΛ.....

ΕΛΛΗΝΙΚΟ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ
ΚΑΙ
ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ
ΣΠΟΥΔΩΝ
ΒΕΝΕΤΙΑΣ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ
ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

